

Työllistäminen

Perustehtävä ja toiminta-ajatus

Vaalan kunnan työllisyyspalvelujen tehtävänä on toteuttaa monipuolisia toimenpiteitä työllisyyden edistämiseksi. Keskeisiä tavoitteita ovat palvelujen vaikuttavuuden parantaminen työllisyyden hoidossa, myönteisen vaikutuksen aikaansaaminen työnhakija-asiakkaiden elämäntilanteeseen, työnantajien tuki sekä työnantajien ja työntekijöiden kohtauttaminen sekä kustannussäästöjen saavuttaminen kunnan taloudessa (työttömyyden aiheuttamissa kuluissa). Työllisyyspalveluissa panostetaan yksilölliseen lähestymistapaan ja palvelut suunnitellaan huomioiden jokaisen työnhakija- sekä työnantaja-asiakkaan tarpeet, toiveet ja tilanteet kokonaisvaltaisesti. Määrärahat työllistämiseen on jaettu siten, että taloudellinen vastuu korostuu. Hallinto-osasto keskittyy yleishallinnon työllistämiseen sekä "Työpaikkoja yhteistyöllä Vaalassa" -hankkeeseen. Työllisyyspalveluissa työllistämistavoitteet pyritään saavuttamaan tehokkailla toimenpiteillä ja työtä tehdään innolla.

Vastuualueen toimintakertomus

Kunnan työllisyyspalvelut ovat vuonna 2023 tarjonneet laaja-alaista tukea sekä ohjausta työnhakijoille ja työnantajille, sekä tehneet monipuolista yhteistyötä eri verkostojen ja toimijoiden kanssa. Työtä ja sen hakijoita on kohtautettu tavoitteellisesti. Työnhakijoiden kanssa on laadittu suunnitelmia sekä tarjottu apua palveluihin ohjautumiseen, työnhakuun, työkokeiluihin ja koulutusmahdollisuuksiin liittyen. Työnantajia on autettu hyödyntämään erilaisia palveluita sekä tukimuotoja kuten työkokeilu, TE-toimiston tuet ja Vaalan kunnan kuntalisä. Kuntalisä on suuruudeltaan 300 euroa kuukaudessa. Yrityksille ja yhdistyksille on tarjottu konkreettista tukea myös rekrytointiin, hakemuksiin, sopimuksiin sekä markkinointiin ja mainontaan. Työkokeilumahdollisuuksia on vahvistettu ja järjestetty erityisen vireästi sekä tehty työnantajille tutuiksi, samoin osatyökykyisten rekrytointia. Työllisyyspalveluiden toiminta on ollut vuonna 2023 aktiivista myös tapahtumien järjestämisessä ja valmistautumisessa TE-palveluiden siirtymiseen kunnille. TE-palvelut siirtyvät kunnan lakisääteisiksi tehtäviksi 1.1.2025 alkaen.

Vuonna 2023 työmarkkinanäkymät alkoivat heikentyä ja työllisyystilanne vaikeutui huomattavasti sekä alueellamme, että valtakunnallisesti. Yritykset lomauttivat työntekijöitä ja lomautettujen vaalalaisten määrä oli suuri koko vuoden 2023 ajan. Lomautettujen määrä oli korkeimmillaan helmikuussa, jolloin lomautettuna oli 31 työntekijää. Kokonaisuudessaan vuoden 2023 osalta voidaan todeta, että kunnan työttömyysprosentti nousi voimakkaasti, osaltaan lomautuksien mutta myös kuntouttavan työtoiminnan totaalisen järjestämiskatkon vuoksi. Myöskään työkokeilua ei voitu järjestää Pohteen toimipisteisiin. Kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023. Kuntouttavaa työtoimintaa käynnistettiin hyvinvointialueen toimesta Vaalassa kuitenkin vasta 10/2023 alkaen. Vuoden lopussa myös työkokeilumahdollisuudet Pohteelle avautuivat. Loppuvuoden aikana (10-12/2023) kuntouttavassa työtoiminnassa oli 8 asiakasta (vuonna 2022 yhteensä 14 asiakasta). Työttöminä työnhakijoina on Vaalassa myös työkyvyttömiä ihmisiä, jotka ovat väärällä etuudella (työmarkkinatuella), koska ovat käyttäneet sairauspäivärahan, mutta eivät

ole päässeet työkyvyttömyyseläkkeelle. Työkyvyttömiä työnhakijoita yritämme myös parhaamme mukaan auttaa ja eläkeprosessien edistäminen käynnistyi työllisyyspalveluiden sekä Oulunkaaren Työterveys Oy:n yhteistyönä loppuvuonna 2023.

Työttömyysprosentti lasketaan kunnassa olevan työvoiman mukaan. Työvoima laski Vaalassa vuoden aikana 36 työllisellä. Työvoiman määrä 2023 oli 999 henkilöä (2022 työvoiman määrä oli 1035 henkilöä). Työttömyysprosentti oli 1/2023 16,7 % ja laski kevään aikana, ollen alimmillaan 8/2023 10,8 %. Työttömien prosentuaalinen määrä nousi keskiarvona kuukautta kohden vuoden 2022 12,7 %:sta vuoden 2023 13,9 %:iin. Keskimäärin kuukautta kohden työttömiä työnhakijoita oli vuonna 2023 139 (2022 131). Nuorten työpajatoiminta päättyi kunnassa 5/2023. Asiakkuuksia nuorten työpajalla oli vuonna 2023 viisi ja etsivässä nuorisotyössä 12. Nuoria, alle 25-vuotiaita oli työttömänä vuonna 2023 kuukaudessa keskimäärin 10 (2022 keskimäärin 9). Pitkäaikaistyöttömien määrä laski hieman ollen vuonna 2023 kuukaudessa keskimäärin 38 (2022 keskimäärin 39). Yli 50-vuotiaita työnhakijoita oli vuonna 2023 keskimäärin 70 (2022 keskimäärin 69).

Kelan työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuista työnhakija poistuu aloittaessaan työn tai osallistuessaan TE-toimiston työllistämistä edistäviin palveluihin, kuten kuntouttavaan työtoimintaan tai työkokeiluun. Työmarkkinatuen kuntaosuutta Vaala maksoi 70 672 euroa eli 17 484 euroa enemmän kuin vuonna 2022 (53 188 euroa). Työmarkkinatuen kuntaosuutta oli budjetoitu 55 000 euroa vuodelle 2023, joten työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 15 672 euroa yli arvioidun.

Vaikeasta työmarkkinatilanteesta huolimatta kunnan työllisyystilanne eteni vuoden aikana varsin myönteiseen suuntaan. Työttömien työnhakijoiden määrä oli syksyyn saakka laskusuunnassa ja vaihteli 108 (8/2023) ja 167 (1/2023) henkilön välillä. Vaala oli vuonna 2023 useaan otteeseen niiden kuntien joukossa, joissa työttömyys laski suhteellisesti eniten vuoteen 2022 verrattuna, vaikka suhdanteet heikkenivät. Työllisyyspalveluista ohjattiin tavoitteellisesti monialaista palvelua tarvitsevia asiakkaita TYP:iin (Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu). TYP-asiakkuuksien määrä lisääntyi Vaalassa vuonna 2023 ja asiakasmäärät olivat alueen kuntiin verrattuna suhteellisesti eniten nousseita. Työllisyyspalvelut ovat myös olleet aktiivisena toimijana TYP-työskentelyssä (TE-toimisto, Pohde, Kela ja kunta). TYP-asiakkaita oli Vaalassa vuonna 2023 yhteensä 28 (2022 22) ja keskimäärin TYP-asiakkaita kuukaudessa oli vuonna 2023 24 (2022 19). Työllisyyspalveluista on ohjattu ja kannustettu asiakkaita osallistumaan myös työttömien maksuttomiin terveystarkastuksiin, joiden järjestäminen siirtyi 1.1.2023 Pohteelle. Yhteistyö Pohteen kanssa on toiminut ketterästi ja työttömien terveystarkastuksiin ohjautui vuonna 2023 12 asiakasta (2022 13 asiakasta).

Työllisyyspalveluista tiedottamista tehostettiin työnantajille ja kuntalisää hyödyntävien yritysten sekä yhdistysten määrä kaksinkertaistui vuoden aikana. Vuonna 2023 kuntalisää hyödynsi jo 7 työnantajaa (2022 3 työnantajaa). Palkkatuella työskenteli vuonna 2023 41 työntekijää (2022 64 työntekijää). Huomioitavaa on se, että suuri palkkatuki uudistus 1.7.2023 alkaen toi merkittäviä muutoksia ja osaltaan myös heikennyksiä palkkatukityöllistämiseen. Palkkatuen jäähy aika (aikaraja, jossa tukimahdollisuus samalle työnantajalle katkaistaan) pidentyi 10 kuukaudesta kolmeen vuoteen. Tämä muutos tuli välittömästi voimaan sekä myös takautuvasti. Ilahduttavasti työkokeilujen lukumäärä moninkertaistui vuonna 2023. Työkokeilusopimuksia tehtiin kunnan työllisyyspalveluiden avulla yrityksiin, yhdistyksiin, yhteisöihin, seurakunnalle ja kunnan toimipisteisiin vuonna 2023 yhteensä 19 kpl (2022 3 kpl). Oppilaitosyhteistyö oli myös vireää

Oulun, Kainuun sekä Savon suuntiin ja uusia oppisopimuksia tehtiin Vaalan kuntaan kaksi kappaletta.

VERTY – Vertaistukea, työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämistä –yhdessä! –hanke aloitti 1.5.2020. Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus on myöntänyt Euroopan Sosiaalirahaston hankerahoituksen VERTY-hankkeelle ajalle 1.4.2020-31.6.2023. Hankkeen toimintalinja on 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta sekä hankkeen erityistavoite 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Hankkeen kohderyhmänä ovat vaalalaiset työttömät ja työttömyysuhan alla olevat henkilöt.

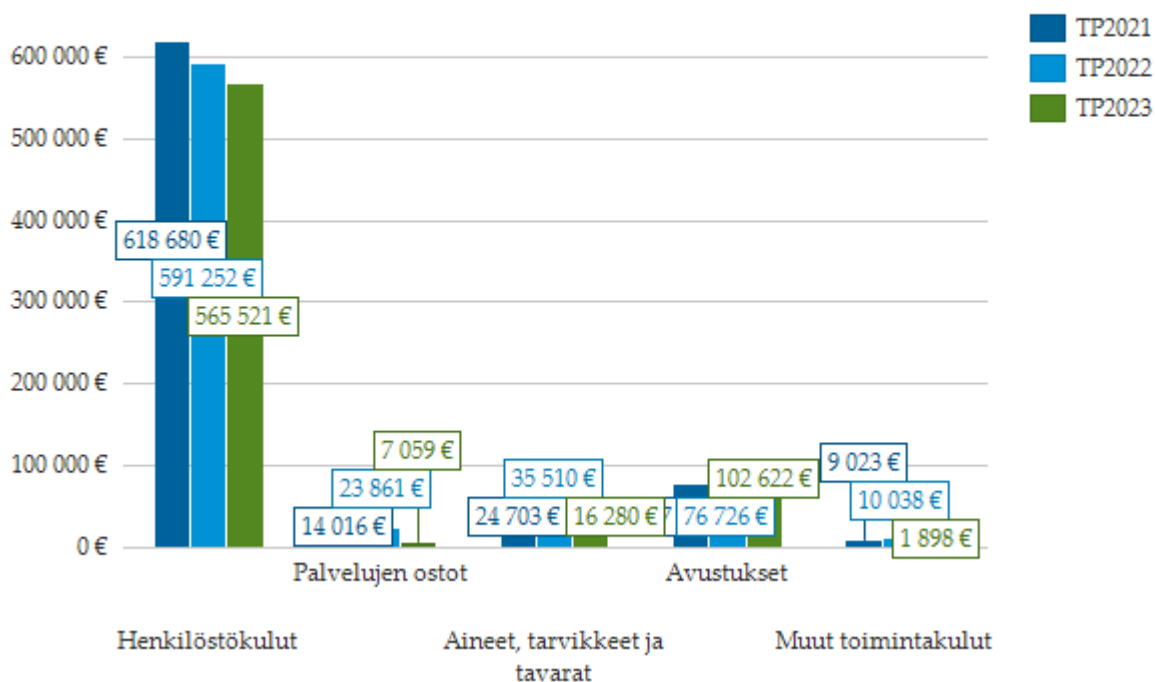
Hankkeen kokonaisbudjetti 3 vuodelle on 317 000 €, josta henkilöstökuluihin on varattu 246 000 €. Hankkeeseen on budjetoitu henkilöstökuluja kahdelle työntekijälle 100 % työajalla. Kokonaiskustannuksista Ely-keskuksen avustusta saadaan 80 % ja kunnan omarahoitusosuus on 20 %. VERTY-hankkeen kulut vuonna 2022 ovat olleet yhteensä 109 914 €, joista henkilöstökuluja 81 651 €. Vuoden 2022 hyväksyttävistä kustannuksista Ely-keskus maksoi avustusta 87 163 €, joten kunnan omavastuuosuudeksi jäi 22 751 €.

Kolmen toimintavuoden aikana hankkeen toiminnassa on ollut yhteensä 47 asiakasta, joista 20 oli hankkeen kirjoilla 31.12.2022. Hankkeessa mukana olleista 7 henkilöä oli töissä 31.12.2022. Hankkeessa on suosittu tavoitteiden mukaista blue care ja green care toimintaa hyödyntäen kunnan käyntikohteita niin metsissä kuin vesistöissä. Hankesuunnitelman mukaisesti hankkeessa on kehitetty kehittäjäasiakasmalli. Kuusi hankkeen asiakasta on saanut kehittäjäasiakaskoulutuksen, jota kunta voi hyödyntää omissa kehittämistoimissaan.

Vuoden 2022 saatiin päätökseen työttömien asiakkaiden palvelukokonaisuuden kokoaminen. Toiminnassa on otettu huomioon hankkeen tavoitteen mukaisesti myös asiakkaiden perheet. Vuosi 2022 oli toiminnaltaan vilkas ja uusia asiakkaita tuli hankkeen toimintaan mukaan. Hanke toimi pääsääntöisesti Veneheiton koululla sekä luonnossa. Yhteistyötä on tehty eri yhdistysten, yritysten sekä muiden hankkeiden kanssa.

Toimintakulut

Tyhjä vuosittainen

	TP2023	TA2023	TOT%	Muutos € TA2023vsTP2023	TP2022
TOIMINTATUOTOT	219 661	148 000	148,42 %	71 661	292 437
Valmistus omaan käyttöön					
TOIMINTAKULUT	-693 381	-655 150	105,84 %	-38 231	-737 387
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-473 720	-507 150	93,41 %	33 430	-444 950
Suunnitelman mukaiset poistot					